

SANDs høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om af lov om social pension og forskellige andre love (Indførelse af ret til Tidlig Pension)

Arne har endelig fået sin pension. Den endeløse ventetid på myndighedernes afgørelse om hvorvidt man kan få bevilget en ydelse kender vi hjemløse alt for godt til. Vi venter på afgørelser om misbrugsbehandling, alkoholbehandling, psykologbistand, opskrivning til lejlighed osv. Lettelsen over at få tildelt det man selv synes er det eneste rigtige, fordi man er helt til rotterne, kender vi ikke helt så godt, men vi kan sagtens sætte os ind i hvor glad Arne må være. Og vi er bestemt glade på hans vegne. Men hvad mener hjemløse om retten til tidlig pension?

Egentlig er det dem evigt ligegyldigt, hvornår folk på arbejdsmarkedet kan gå på pension. Det er ikke en sti de betræder, selvom de fleste hjemløse på papiret skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

I Danmark har vi opbygget et pseudo-system, hvor hjemløse er på kontanthjælp, men reelt ikke har mulighed for at komme ind på arbejdsmarkedet. Til gengæld straffes det hårdt og prompte, hvis man ikke møder op på rette tid og sted. Også selvom man ikke har fået at vide at man skal møde op. For post kan vi ikke få, og E-boksen er ikke det første man kigger i hver morgen. Langt den største del af hjemløse er på kontanthjælp og er vurderet det der hedder 'aktivitetsparate' – dvs. har problemer ud over ledighed. Langt størstedelen af hjemløse har misbrug af alkohol, hash eller stoffer, og/eller psykiske problemer, der gør at man ikke bare lige kan springe ind bag kassen i Netto, 37 timer om ugen. Og det ved "systemet" godt. Det eneste hjemløse kan håbe på, er at få tildelt en førtidspension, men det går sjældent så hurtigt med at få den tildelt, som det gjorde for Arne og hans pension.

Arnes vundne pensionssag kan give håb om at en socialdemokratisk ledet regering, faktisk har øje for grupper i samfundet, der har det svært og som systemet derfor skal gøre noget ekstraordinært for eller indrette sig efter, så de igen kan føle sig som en del af samfundet.

Men finansieringen af pensionen kommer til at gå ud over netop hjemløse. Der skal spares 1 milliard på jobcentrene. Netop jobcentrene er roden til meget ondt for en hjemløs. Det er her skrankepaverne sidder og træffer beslutninger uden hensyntagen til de ønsker den hjemløse har, de behov man har eller de evner man har. Jobcentrene giver bøder – i form af sanktioner - hvis man ikke møder op til en aftale eller ikke kan klare det aktiveringsforløb man er indskrevet i.

De har et ensidigt fokus på kontrol og sanktioner. De burde have et fokus på at udføre den hjælperolle overfor arbejdsløse - herunder hjemløse - som de faktisk er sat i verdenen for. De skal yde en helhedsorienteret og individuel rådgivning, som inddrager borgeren i et forløb, der gerne skulle føre borgeren tættere på en permanent indkomst. Om det så er på arbejdsmarkedet eller i samme båd som Arne, må tiden vise. Men evig kontanthjælp har aldrig været meningen. Dette arbejde skal borgeren så vidt muligt inddrages i. Det er ikke altid let. En hjemløs har som sagt problemer, der kan gøre det svært at overholde aftaler. Der kan være gode dage, hvor man vil alt, og der kan være dårlige dage, hvor man bare håber på at få en seng at sove i. Mange hjemløse vil meget gerne bidrage med det de kan. De drømmer ikke bare om at komme på pension. De drømmer om stabilitet, sikkerhed og ro. De drømmer om et godt liv, hvor man har noget at stå op til.

For at gøre det, kræver det at medarbejderne på jobcentrene har nogle rammer der tilgodeser denne mulighed. I dag er der forbløffende få medarbejdere med en socialfaglig eller juridisk uddannelse (hvad det end er). En uddannelse der netop er en forudsætning for at kunne levere de råd og vejledning loven beskriver systemet skal levere. I SAND – De hjemløses landsorganisation oplever vi ikke at jobcentrene

giver den vejledning de skal. Hvis man ikke selv kender noget til lovgivningen, har man meget svært ved bare at få lov til at søge om en ydelse. For en hjemløs virker det som om jobcentrene er sat i verdenen for at tildele færrest mulige ydelser til den hjemløse.

Man kan selvfølgelig argumentere for, at jobcentrene er blevet sparet ihjel: At de fuldstændig har mistet deres legitimitet og derfor lige så godt kan få endnu en tur i kødhakkeren. Men det må samtidig ses som et tegn på, at det er ligegyldigt hvad man som samfund skal tilbyde arbejdsløse af hjælp.

Det er den ligegyldighed overfor andre mennesker, der gør så ondt. Fornemmelse af at ens rettigheder ikke betyder noget fordi man er arbejdsløs og hjemløs, der gør en så frustreret at man siger "så kan det også være lige meget" og derefter går ud og drukner sig i sprut og stoffer.

Man burde give jobcenteret en saltvandsindsprøjtning, der gjorde det muligt for dem at gøre det arbejde, de er sat i verden for. Eller man burde sige, at alle dem der har problemer ud over ledighed – alle os hjemløse – skal ud af jobcentrenes kontrol-og sanktionsregime og over i socialarbejdernes kyndige hænder, hvor man kunne få hjælp og støtte til at komme derhen hvor man gerne vil. Jobcenteret ville få en rolle, men ansvaret for borgerens trivsel og hjælpen til at flytte borgeren, skal ligge i socialforvaltningen. Her har man i langt højere grad evnerne til at se ressourcerne i borgerne, bygge videre på dem med respekt for de begrænsninger man ikke må være blind for. I den model ville det også være meget mere naturligt at overholde væsentlige principper i lovgivningen om mest mulig inddragelse af borgeren i egen sag og helhedsorienterede løsninger.

Det er den ligegyldighed overfor andre mennesker, der gør så ondt. Fornemmelse af at ens rettigheder ikke betyder noget fordi man er arbejdsløs og hjemløs, der gør en så frustreret at man siger "så kan det også være lige meget" og derefter går ud og drukner sig i sprut og stoffer.

Det er en høj pris hjemløse igen igen må betale for at Arne får sin pension. Men tillykke med den. Solidariteten er der intet i vejen med blandt hjemløse. Det er kun tilliden til politikerne, der har lidt endnu et knæk.

d.10/11 – 2020/SAND